

Hyvinvointia ja turvallista arkea järvenpääläisille

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2022–2025

Hyvinvointi ja arjen turvallisuus ovat merkityksellisiä asioita kaikille järvenpääläisille.

Hyvä elämä ja toimiva arki on nostettu yhdeksi Järvenpään kaupungin strategiseksi päämääräksi. Strategia määrittelee raamit suunnitelmalliselle hyvinvointityölle.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2022–2025 on jatkoa edellisen valtuustokauden Hyvää elämää ja toimivaa arkea 2020–2021 -suunnitelmalle. Uudistetussa suunnitelmassa on haluttu korostaa arjen turvallisuuden kokemusta hyvinvoinnin rinnalla.

Tutustu Hyvää elämää ja toimivaa arkea 2020–2021 -suunnitelmaan

Sisältö

Miksi hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma on laadittu? ... 4

Perusteet hyvinvointia ja turvallisuutta edistävälle työlle	5
Hyvinvointi- ja turvallisuustyön tarkoitus ja kannusteet	7
Suunnitelmaprosessin kuvaus ja osallistujat	8
Yhtymäkohdat kaupungin strategiaan ja muihin ohjelmiin	9

Hyvinvoinnin tila Järvenpäässä 12

Miten järvenpääläiset voivat?	13
Järvenpääläisten aikuisten hyvinvointi 2020 lukuina	14
Järvenpääläisten lasten ja nuorten hyvinvointi 2021 lukuina	15
Ennenaikaiset kuolemat	16

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen painopisteet ... 17

Kaikilla on mahdollisuus osallisuuteen	19
Kaikilla on mahdollisuus liikunnalliseen elämäntapaan	20
Kaikilla on mahdollisuus turvalliseen arkiympäristöön	21
Kaikilla on mahdollisuus mielen hyvinvointiin	22

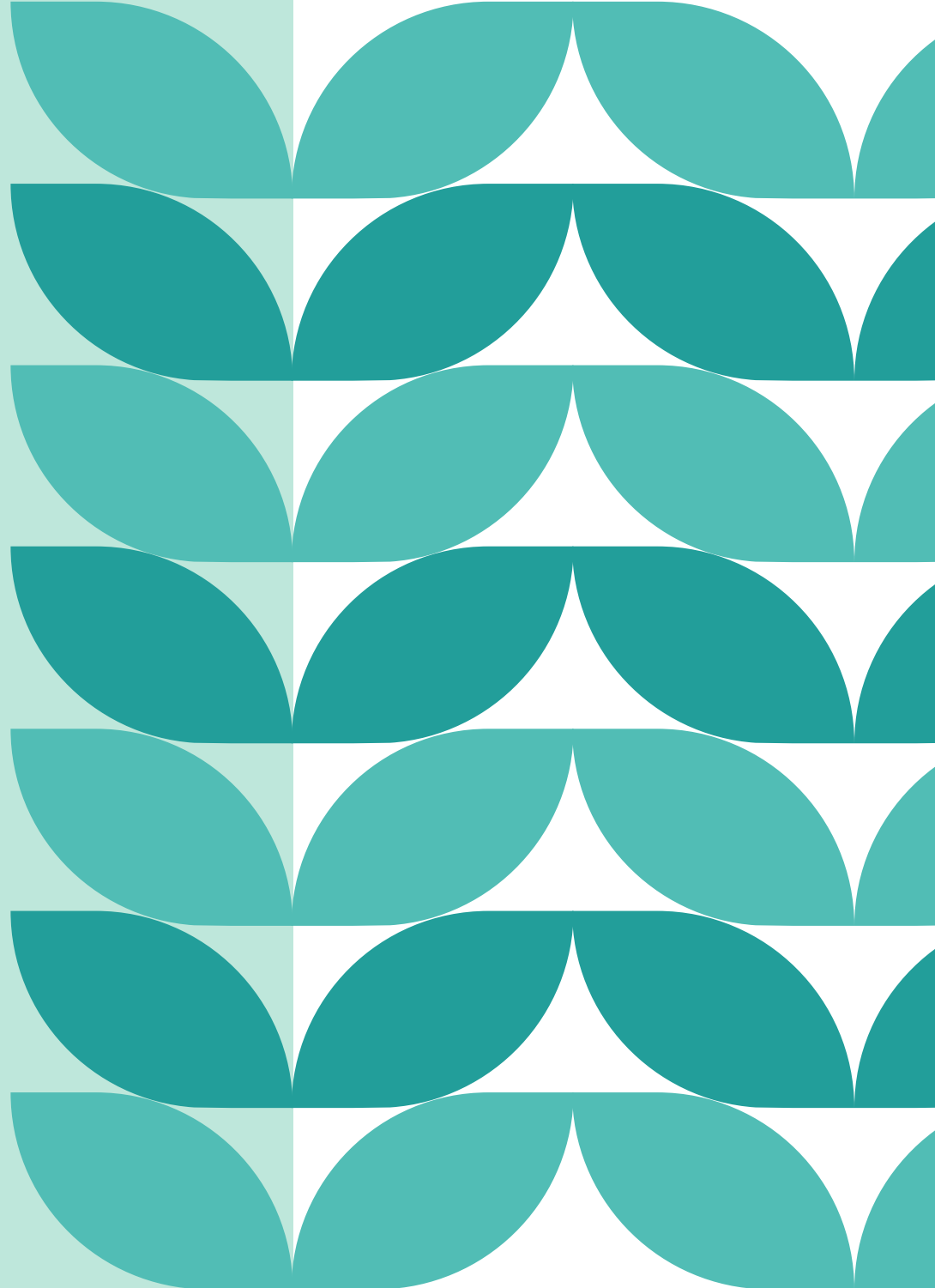
Suunnitelman toimeenpano, seuranta ja raportointi 23

Suunnitelma toteutetaan yhteistyöllä	24
Suunnittelun ja raportoinnin prosessi	26
HYTE-kerroin	27

Miksi hyvinvointi- ja turvallisuus-suunnitelma on laadittu?

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tarkoituksena on lisätä järvenpäälaisten hyvinvointia ja edistää arjen turvallisuutta kunnan hyvinvointityön kautta.

Arjen turvallisuus ennaltaehkäisee onnettomuuksia ja tapaturmia, rikoksia ja häiriöitä sekä parantaa kuntalaisten turvallisuuden tunnetta.

Perusteet hyvinvointia ja turvallisuutta edistävälle työlle

Vuodesta 2020 alkaen Suomea on koetellut hyvinvoinnin näkökulmasta ennakkovaikutuksiltaan arvaamaton covid-19-pandemia. Pandemian negatiivisista vaikutuksista kuntalaisten hyvinvoinnille on jo hieman näyttöä, mutta pitkäkestoisiin vaikutuksiin tulee varautua tulevaisuuden alueellisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä. Toimenpiteitä ja resursseja pitää kohdistaa koronapandemian aiheuttaman hyvinvointivajeen korjaamiseen.

Suunnitelmatyötä on ohjannut ensisijaisesti kunta- ja terveydenhuoltolaki. Kuntalaki edellyttää kuntaa edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä järjestämään palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Terveydenhuoltolain mukaan kunnan on raportoitava vuosittain valtuustolle kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä toteutetuista toimenpiteistä ja valmistettava vähintään kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus.

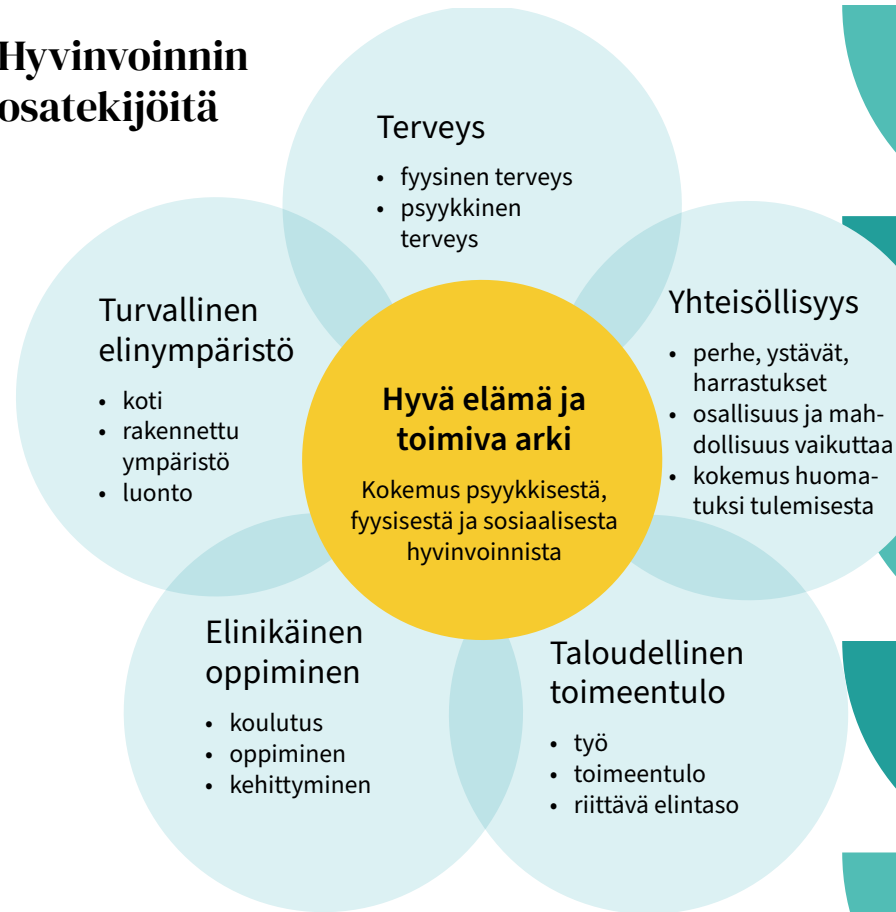
Vuoden 2023 alussa voimaan astuu laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä. Lain mukaan kuntien ja uusien hyvinvointialueiden vastuut ja velvollisuudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä ovat käytännössä samankaltaiset kuin nykyisessä terveydenhuoltolaissa.

Lakien lisäksi suunnitelman laadintaa ovat ohjanneet erilaiset kansalliset ja alueelliset ohjelmat sekä kaupungin strategia.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma perustuu toukokuussa 24.5.2021 julkaisussa laajassa hyvinvointikertomuksessa esitettyyn järvenpääläisten hyvinvoinnin tilaan. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden tilaa on täydennetty viimeisimmillä aikuisväestön hyvinvointia kuvaavilla FinSote-tutkimustuloksilla, kouluterveyskyselyn tuloksilla sekä PYLL-indeksillä, eli ennenaikaisesti menetettyjen elinvuosien tuloksilla.

Hyvinvoinnin osatekijöitä

Hyvinvointi- ja turvallisuustyön tarkoitus ja kannusteet

Suunnitelmallisen hyvinvointityön päätavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen inhimillisestä näkökulmasta pyrkien kaventamaan hyvinvointi- ja terveyseroja eri väestöryhmissä. Hyvinvointia ja terveyttä edistäviä toimenpiteitä on siis tarve kohdentaa sosiaalisesti tai taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleviin. Hyvinvointia edistävällä työllä on myös merkitystä kunnan veto- ja pitovoimaan sekä talouteen.

Suunnitelma huomioidaan kaupungin kaikissa palveluissa ja yhteistyökumppaneiden kanssa toteutetussa toiminnassa. Toimenpiteet sisällytetään sitovina kaupungin vuotuisiin talous-, toiminta- ja käyttösuunnitelmiin. Myös suunnitelman seuranta ja raportointi noudattavat kaupungin toiminnan ja talouden seuranta- ja raportointiaikatauluja.

Vuoden 2023 alussa aloittavien sote- ja pelastuspalveluita järjestävien hyvinvointialueiden yhtenä laskennallisena rahoitusperusteena käytetään Hyte-kerrointa, eli alueen hyvinvoinnin ja terveyden tilaa. Vaikka Keski-Uusimaa pärjää hyvin Suomen aluevertailussa, havaitaan koulutukseen, työmarkkina-asemaan tai ikään ja sukupuoleen liittyviä terveyseroja edelleen.

Vuoden 2023 alusta tuleva HYTE-kerroin on taloudellinen kannuste hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kunnille ja hyvinvointialueille. Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö on siten edelleen tärkeää ja välttämätöntä. Pelastustoimen kanssa tehtävä yhteistyö voidaan nähdä lisävoimavarana arjen turvallisuutta edistävässä työssä.

Suunnitelmaprosessin kuvaus ja osallistujat

- **Hyvinvoinnin palvelualue** vastaa hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta
- **Kaupungin poikkihallinnollinen hyvinvointiryhmä** vastaa valmistelusta operatiivisena toimijana.
- **Kaupungin johtoryhmä** toimii hyvinvointityön ohjausryhmänä.
- **Lautakunnat** ovat osallistuneet valmisteluun lautakuntien yhteisessä iltakoulussa

Suunnitelman painopisteiden valintaan on väestön hyvinvointitilastojen lisäksi vaikuttanut laaja joukko kuntalaisia, yhdistysten ja järjestöjen ja seurakunnan edustajia sekä kaupungin työntekijöitä eri palveluissa ja päättäjiä.

Monipuolisilla osallistumisen mahdollisuuksilla on haluttu varmistaa mahdollisimman laaja kuva järvenpääläisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden tilasta ja tarvittavista toimenpiteistä sekä löytää yhteinen ymmärrys suunnitelman painopisteistä ja niiden tavoitteista ja mittareista.

Yhtymäkohdat kaupungin strategiaan ja muihin ohjelmiin

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma perustuu Järvenpään kaupungin strategiaan ja se on yhteensovitettu muiden tätä strategiaa toteuttavien ohjelmien kanssa. Suunnitelman valmistelussa on huomioitu myös keskeiset kansalliset ohjelmat.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön *Hyvinvointia kaikille 2030 -toimeenpanosuunnitelma* pohjautuu valtioneuvoston periaatepäätökseen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tavoitteista vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi on huomioitu *kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020–2030* sekä *valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta*.

Yhteensovittavaa työtä on tehty seuraavien kaupunkistrategiaa toteuttavien ohjelmien kanssa: *liikkumisohjelma* ja *resurssiviisauden tiekartta*.

Suunnitelmassa on yhtymäkohtia Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän *alueellisen hyvinvointisuunnitelman* kanssa. Järvenpää on ollut mukana valmistelemassa alueellisia lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmia. Alueellisiin suunnitelmiin sisältyvät kuntakohtaiset kortit, joiden mukaisesti yhteistyö tapahtuu.

Yhdyspintoja lähdetään työstämään tarkemmin tämän vuoden aikana ja jatketaan hyvinvointialueiden kanssa vuoden 2023 alkaen.

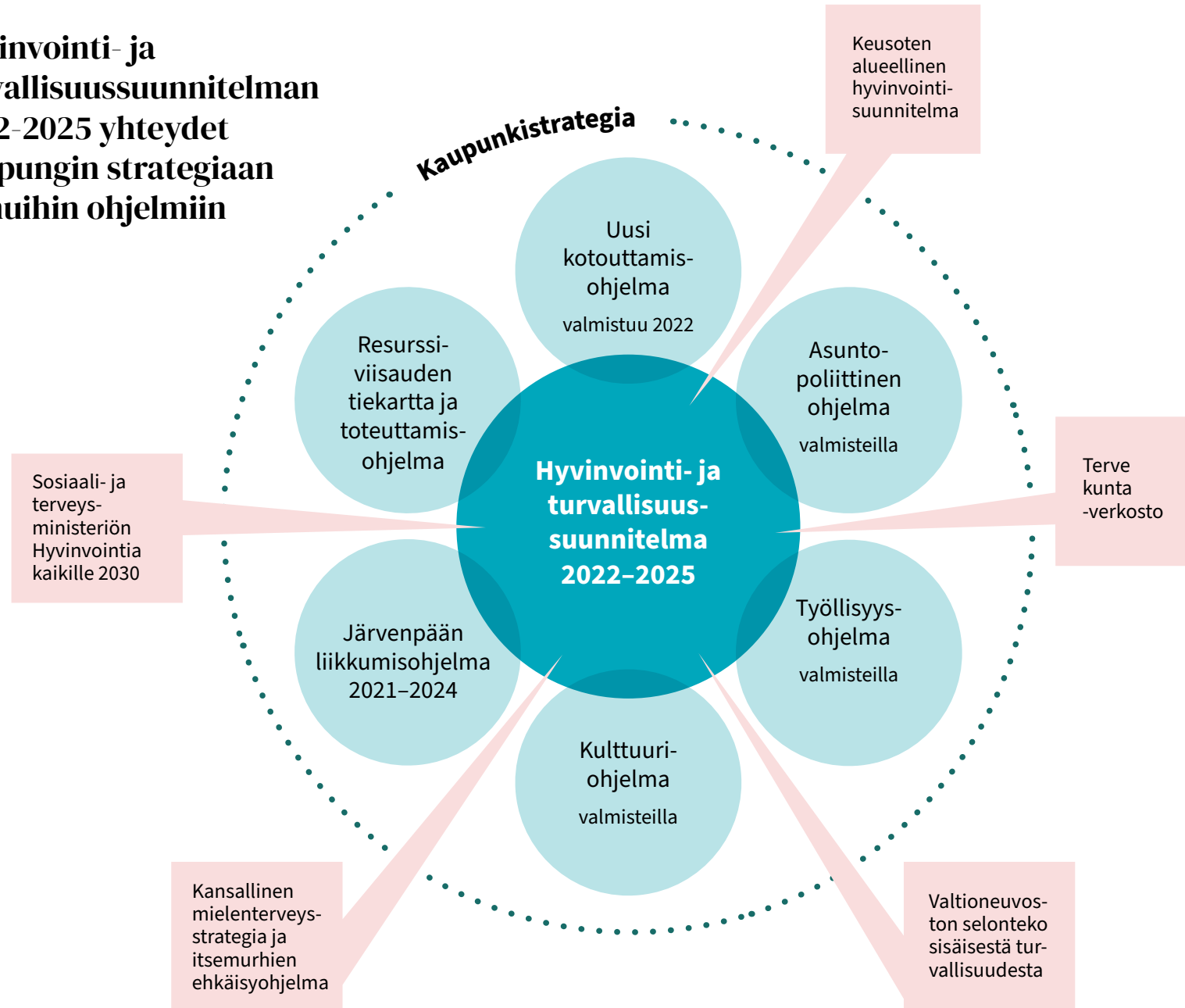
Järvenpää hyväksyttiin joulukuussa 2021 THL:n koordinoiman *Terve kunta* -verkoston jäseneksi. Verkosto kehittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintatapoja ja rakenteita Suomessa ja edistää alaa kansainvälisesti osana WHO European *Healthy Cities* -verkostoa.

Lue lisää:

- *Hyvinvointia kaikille 2030 -toimeenpanosuunnitelma*
- *Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma 2020–2030*
- *Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta*
- *Alueellinen hyvinvointisuunnitelma*
- *Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma*
- *Alueellinen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma*
- *Terve kunta -verkosto*

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2022-2025 yhteydet kaupungin strategiaan ja muihin ohjelmiin

Hyvinvoinnin tila Järvenpäässä

Tuoreimpien väestötutkimusten valossa
Järvenpäässä voidaan pääasiassa hyvin.
On kuitenkin seikkoja, joihin on kiinnitettävä
huomiota, jotta ei synny vakavampia ongelmia.

Järvenpääläisten hyvinvoinnin tilaa on
laajemmin kuvattu viimeisimmässä laajassa
hyvinvointikertomuksessa 2017–2020.

Miten järvenpääläiset voivat?

Aikuisten positiivinen mielenterveys on melko korkealla. Järvenpääläiset selviävät hyvin arjen askareistaan ja psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus on laskenut edelliseen tutkimukseen verrattuna. Kouluterveyskyselyyn vastanneista lapsista ja nuorista suuri osa kertoi olevansa tyytyväisiä elämäänsä. Peruskoulun 8-9-luokkalaisten tyttöjen ahdistuneisuus on kasvanut huolestuttavasti noin 17 prosentista lähes 40 prosenttiin. Pojilla ahdistuneisuutta on selvästi vähemmän, mutta heilläkin kehityssuunta on negatiivinen.

Järvenpääläisten kunto on laskenut hieman, he liikkuvat liian vähän ja syövät liian yksipuolisesti. Aikuisten lihavuus on lisääntynyt. Nuorilla ylipainoa on vähän koko maahan verrattuna.

Alkoholin liiakäyttö on hieman vähentynyt, mutta on yhä korkealla tasolla. Huolestuttavaa on yli 65-vuotiaiden humalajuomisen kasvu alle neljästä prosentista lähes seitsemään prosenttiin.

Nuorten alkoholinkäyttö on ilahduttavasti vähentynyt ja raittiiden nuorten määrä on jatkanut kasvuaan. Tupakkatuotteiden päivittäinen käyttö on vähentynyt, nuuskan käyttö taas on yleistynyt.

Covid-19-pandemian tuomia negatiivisia vaikutuksia ovat esimerkiksi nuorten kasvanut levottomuus ja lisääntynyt yksinäisyys. Pandemialla on myös vaikutusta turvallisuuden tunteeseen.

*Lisätietoa
koronaepidemian
hyvinvointivaikutuksista
Keusoten alueellisesta
hyvinvointivointi-
kertomuksesta
2020.*

Tutustu laajaan hyvinvointikertomukseen 2017–2020

Järvenpääläisten aikuisten hyvinvointi 2020 lukuina

56,5 %
kokee elämänlaatuksa hyväksi.

57,3 %
kokee olevansa onnellinen.

75 %
kokee elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi.

1 %
kokee elämänsä turvatomaksi.

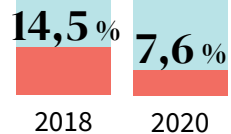
85 %
on tyytyväisiä asuinalueensa olosuhteisiin.

Alle **10 %**
kokee itsensä yksinäiseksi.

12 %
on kokenut lähisuhdeväkivaltaa tai uhkailua edellisen vuoden aikana.

25 %
on joutunut tinkimään lääkkeitä tai lääkärikäynneistä rahanpuutteen takia.

Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneet

56,2 %
liikkuu liian vähän verrattuna terveysliikuntasuositukseen.

31,1 %
käyttää kasviksia ja hedelmiä ravitsemussuosituksen mukaisesti

23,7 %
ylittää lihavuuden raja-arvon.

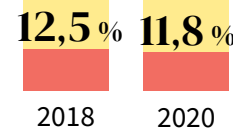
33 %
kokee terveytensä keskitasoiseksi tai sitä heikommaksi.

25 %
ei usko jaksavansa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka.

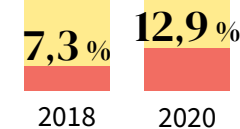
25 %
on alkoholin liikkäyttäjää.

Tupakoivat 20-64-vuotiaat

Tupakoivat yli 65-vuotiaat

Nuuskan käyttö on lisääntynyt merkittävästi. Vuonna 2018 järvenpääläisistä nuuskasi päivittäin 1,9 %, vuonna 2020 jo

4,4 %.

Järvenpääläisten lasten ja nuorten hyvinvointi 2021 lukuina

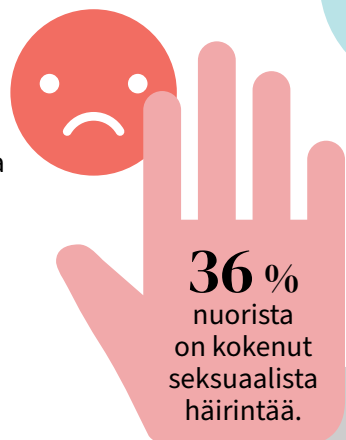
39,5 % 8-9-luokkalaisista tytöistä on kokenut kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta.

Saman ikäisistä pojilla ahdistuneisuutta on 9,1 prosentilla.

Yläkouluikäisten ja lukiolaisten humalajuominen on kasvanut hieman.

Ammatillisissa oppilaitoksista opiskelevien humalajuominen on vähentynyt.

16,7 % nuorista kokee itsensä yksinäiseksi. 4-5-luokkalaisista yksinäisyyttä kokee 5,7 %.

14,7 % ammattikoululaisista on kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa. (20,1 % v. 2018)

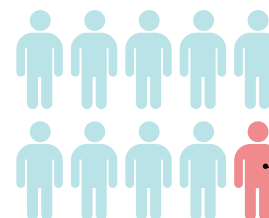
67 % pitää koulunkäynnistä.

Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista koulunkäynnistä pitää 83,1 %, 8-9-luokkalaisista vain 54,4 %.

Koko maan lukiolaisista yli-painoisia on 17,1 %, Järvenpäässä vain **15,2 %**.

Yli **90 %** harrastaa jotain vähintään kerran viikossa.

Koulukiusaamista esiintyy eniten alakoulun neljännellä ja viidennellä luokalla ja vähiten lukiossa.

Vähintään viikoittain koulukiusaamista on kokenut

10 %

4-5-luokkalaisista, mutta vain

0,7 %

lukiolaisista.

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat

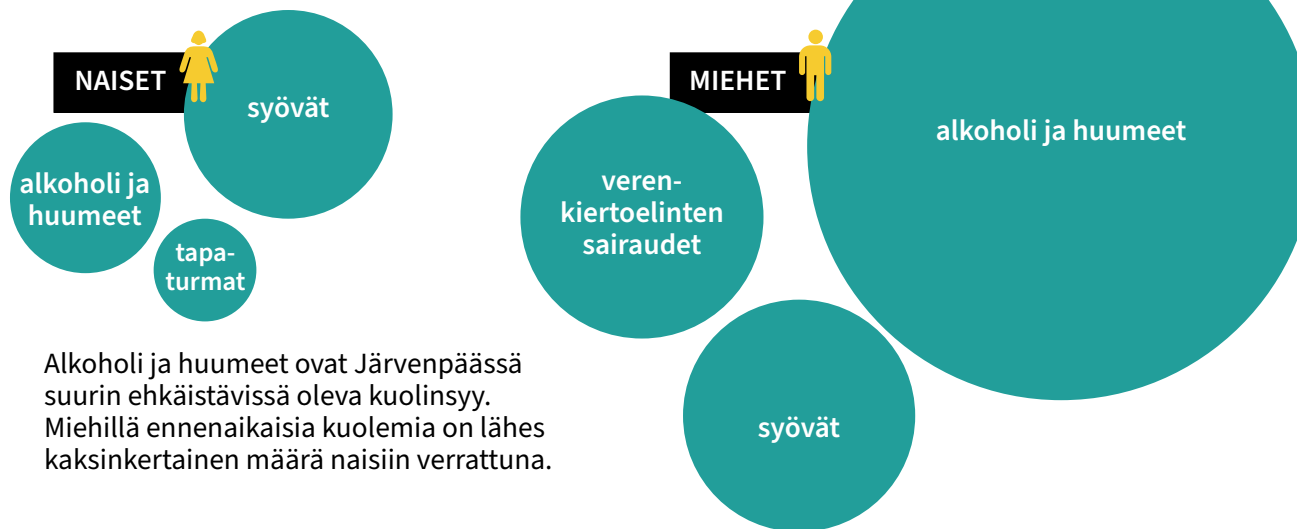

Ennenaikaiset kuolemat

Hyvinvointia voidaan tarkastella myös **ennenaikaisten kuolemien kautta**. Tällä tarkoitetaan sitä, että ihminen menehtyy ennen eliniän odotteen täyttymistä. Monet ennenaikaiset kuolemat ovat vältettävissä hyvinvointityöllä, terveyttä edistämällä sekä sairauksien ehkäisyllä ja hoidolla.

PYLL-indeksi (Potential Years of Life Lost) on hyvinvoinnin ja terveyden mittari, joka kertoo menetetyistä elinvuosista 100 000 asukasta kohden. Koko Suomeen verrattuna Järvenpään PYLL-indeksi on keskitasoa. Se on kuitenkin suurempi kuin muualla Keski-Uudellamaalla.

Merkittävimmät ehkäistävissä olevat kuolinsyyt Järvenpäässä

[Lue lisää PYLL-indeksistä englanniksi](#) ➔

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen painopisteet

Vuosina 2022–2025 hyvinvointia ja turvallisuutta edistetään neljän painopisteen kautta.

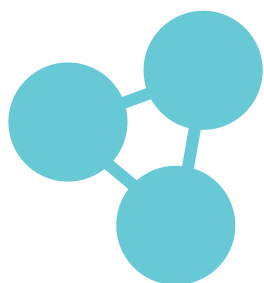
Tavoitteena on edistää hyvinvointia ja terveyttä sekä kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja. Toimenpiteitä suunnataan erityisesti sosiaalisesti, taloudellisesti tai jonkin muun syyn vuoksi heikommassa asemassa oleville.

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen neljä painopistettä:

Kaikilla on mahdollisuus

1

osallisuuteen

Osallisuus vähentää eriarvoisuutta, köyhyyttä, syrjäytymistä ja syrjintää.

2

liikunnalliseen
elämäntapaan

Liikunnallinen elämäntapa ylläpitää kokonaisvaltaista terveyttä ja toimintakykyä.

3

turvalliseen
arkiympäristöön

Turvallinen arkiympäristö vahvistaa elämänlaatua.

4

mielen
hyvinvointiin

Mielen hyvinvointi luo pohjan kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille.

painopiste 1

Kaikilla on mahdollisuus osallisuuteen

Osallisuus on vaikuttamista oman elämän kulkuun ja sen mahdollisuuksiin. Kokemus osallisuudesta – yhteisöön kuulumisen tunteesta – lisää hyvinvointia, turvallisuutta, uskoa tulevaisuuteen ja omiin mahdollisuuksiin. Osallisuus laskee psyykkistä kuormittuneisuutta, vähentää yksinäisyyttä ja parantaa työkykyä.

Järvenpäässä osallisuutta parannetaan esimerkiksi Kaikukortilla, joka parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien mahdollisuuksia kulttuurihyvinvointiin. Digikyvykkyttä edistetään esimerkiksi Järvenpään Opiston digitunneilla ja yhdistysyhteistyöllä.

Lue lisää!

- *Kaikukortti*
- *Järvenpään opiston digituki*

Lisätietoa osallisuudesta THL:n sivuilla

Tavoitteet

- 1** Osallisuus vahvistuu ja kuntalaiset tietävät vaikutusmahdollisuuksistaan.
- 2** Yhteisöllisyys ja eri ikäisten kohtaamiset lisääntyvät.
- 3** Kulttuurihyvinvointi lisääntyy.
- 4** Kuntalaisilla on mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen.
- 5** Kuntalaisten työllisyys lisääntyy.
- 6** Digikyvykkyys kasvaa kaikissa ikäryhmissä.

Kaikilla on mahdollisuus liikunnalliseen elämäntapaan

Liikunnalla on runsaasti myönteisiä vaikutuksia fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen. Liikunta parantaa unenlaatua, parantaa koettua elämänlaatua, muistia ja ongelmanratkaisukykyä sekä vähentää ahdistuneisuutta ja stressiä. Liikunnalla on myös merkittävä rooli useiden sairauksien ennaltaehkäisyssä ja hoidossa.

Järvenpäässä toteutetaan matalan kynnyksen liikunnallista toimintaa esimerkiksi ikäihmisten yhteiskävelyillä. Varhaiskasvatuksen toteuttama luontoliikuntatoiminta kannustaa lapsia liikunnalliseen elämäntapaan.

Lue lisää!

- *Järvenpään liikumisohjelma 2021–2024*

Tavoitteet

- 1 Kestävä liikkuminen lisääntyy.
- 2 Liikkuva elämäntapa yleistyy liikuntamyönteisillä ympäristöillä:
 - kaikissa ikäryhmissä, eli ns. ikävykyvyys kasvaa
 - kaikilla liikkumisen alueilla (harrastus- ja arkiliikunta, soveltava liikunta sekä kilpaliikunta).

Kaikilla on mahdollisuus turvalliseen arkiympäristöön

Turvallisten arkiympäristöjen vaaliminen on kuntien erityinen tehtävä. Kun turvallisuus paranee, ihmisten fyysinen, henkinen ja sosiaalinen terveys, hyvinvointi sekä elämänlaatu vahvistuvat. Turvallisuutta voi edistää ehkäisemällä syrjäytymistä, päihdehaittoja ja rikollisuutta ja rakentamalla turvallista asuin- ja elinympäristöä.

Järvenpään kouluissa kiusaamista ja häirintää ehkäistään K-0-toiminnalla. Turvallista arkiympäristöä luodaan myös esimerkiksi kannustamalla asukkaita ja yhdistyksiä puistojen hoitoon Lähipuistohoitaja-toiminnalla.

Lue lisää!

- *K-0-toiminta*
- *Lähipuistohoitaja-toiminta*

Tavoitteet

- 1** Väkivallan, lähisuhdeväkivallan, seksuaalisen häirinnän ja kiusaamisen kokemukset vähenevät.
- 2** Järvenpääläisten tyytyväisyys asuinalueeseensa pysyy korkeana.
- 3** Ikääntyneiden kaatumistapaturmat vähenevät.
- 4** Hyvinvoinnin ja turvallisuuden näkökulmat tulevat huomioituiksi rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa.
- 5** Liikenneturvallisuus lisääntyy.
- 6** Lähiluontoa ja virkistysalueita on riittävästi ja ne ovat saavutettavia.
- 7** Kuntalaisilla on mahdollisuus monimuotoiseen asumiseen, työhön ja yrittäjyyteen.
- 8** Päihteiden haitat yksilölle ja ympäristölle vähenevät.

Kaikilla on mahdollisuus mielen hyvinvointiin

Mielen hyvinvointi luo pohjan kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Mielenterveys on hyvinvoinnin tila, jossa ihminen pystyy näkemään omat kykynsä ja selviytymään elämään kuuluvissa haasteissa sekä työskentelemään ja ottamaan osaa yhteisönsä toimintaan.

Järvenpäässä hyvää ja aktiivista arkea tuetaan esimerkiksi harrastetoimintaa koulupäivän yhteyteen lisäävällä Jäke harrastaa -hankkeella. Kokonaisvaltaista hyvinvointia tuetaan lapsille ja perheille suunnatulla avoimella kohtaamispaikka-toiminnalla.

Lue lisää!

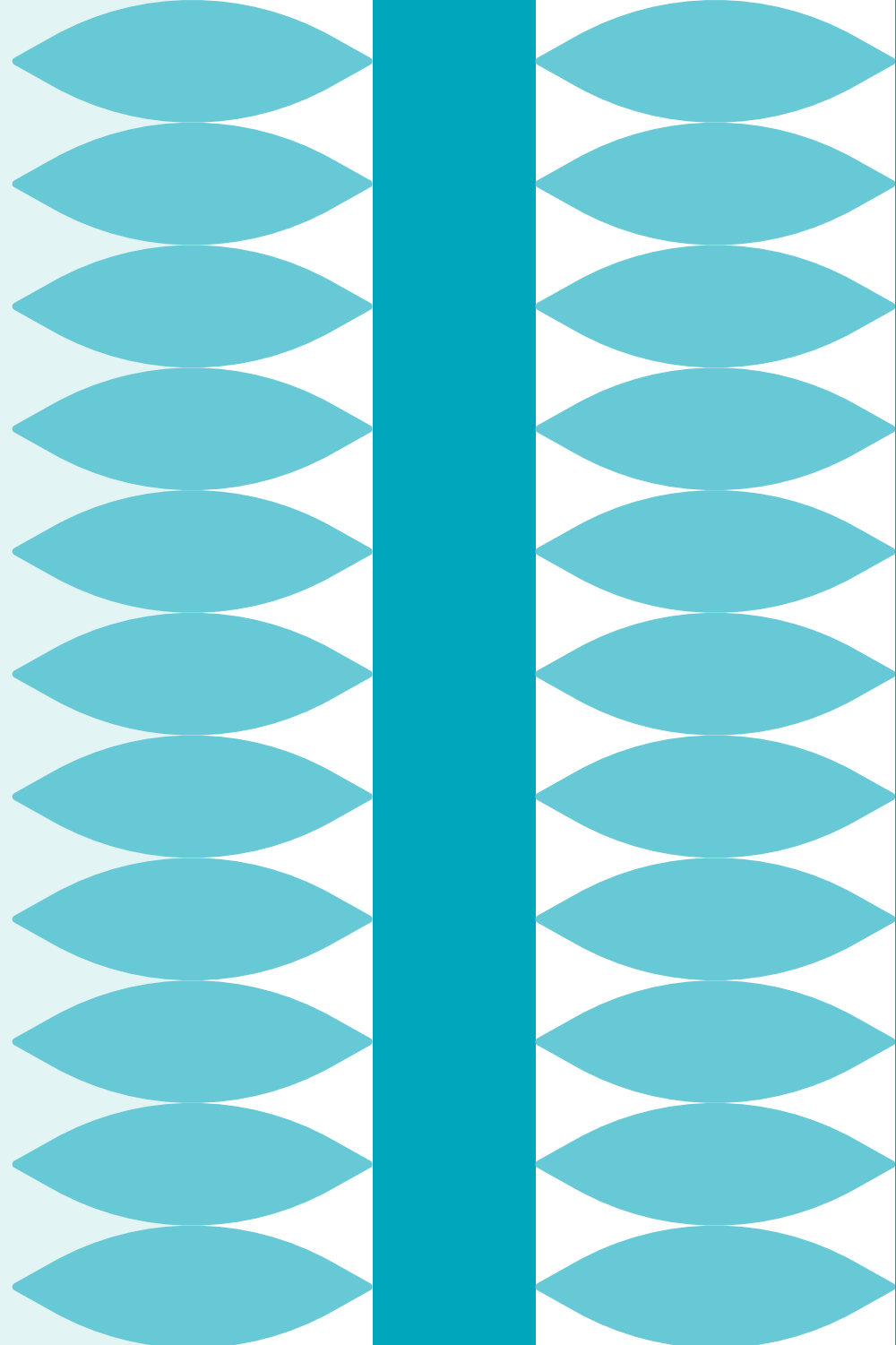
- *Jäke harrastaa*
- *Avoin kohtaamispaikka -toiminta*

Tavoitteet

- 1 Lasten ja nuorten mielenterveys vahvistuu.
- 2 Lasten ja nuorten ahdistuneisuus vähenee.
- 3 Työikäisten ja ikäänntyneiden mielenterveys vahvistuu.
- 4 Elämänlaatunsa hyväksi kokevien järvenpääläisten määrä pysyy korkeana.
- 5 Kuntalaisilla on mahdollisuus mielekkääseen tekemiseen, harrastamiseen ja oppimiseen.
- 6 Yksinäisyys vähenee kaikissa ikäryhmissä.

Suunnitelman toimeenpano, seuranta ja raportointi

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toteutetaan yhteistyöllä. Kaikkia kuntalaisia tarvitaan luomaan parempaa ja turvallisempaa elämää Järvenpäässä ja jokaiselle onkin tarjottava mahdollisuus osallistua suunnitelman toimeenpanoon.

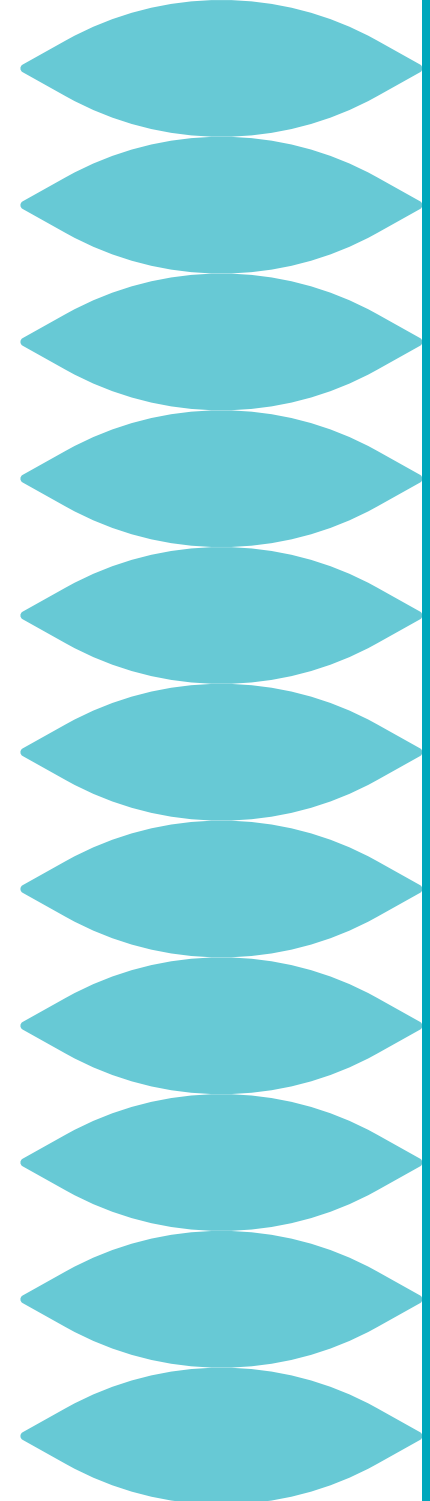
Suunnitelma toteutetaan yhteistyöllä

Hyvinvointia ja turvallisuutta ei pystytä edistämään vain kaupungin virkamiesten, työntekijöiden tai päättäjien voimin, joten jo suunnitteluprosessissa on osallistettu mahdollisimman monia kuntalaisia. Kaupungin tehtävänä on luoda puitteet ja resurssit hyvinvointia ja turvallisuutta edistävään työhön. Valmisteilla oleva osallisuusmalli tarjoaa hyviä käytäntöjä ja tapoja kuntalaisten osallistamiseen.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma ja -kertomus toimivat kaupungin strategiatyön ja toiminnan ja talouden seurantavälineenä. Kaupungin strategiatyötä ohjaavat kaupunginvaltuusto ja -hallitus sekä kaupungin johtoryhmä. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman painopistei-

tä seurataan valtuustotasolla HYTE-kertoimen avulla. Lautakunnat seuraavat palvelualueensa tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista osana käyttösuunnitelmia. Kuntalaisten osallisuutta seurataan tulevan osallisuusmallin mukaisesti.

Hyvinvoinnin palvelualue ja hyvinvointilautakunta vastaavat hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen valmistelusta, seurannasta ja raportoinnista kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle sekä osaltaan myös suunnitelmien toimeenpanosta. Opetus- ja kasvatuslautakunta ja palvelualue sekä kaupunkikehityslautakunta ja palvelualue vastaavat osaltaan sekä suunnitelman ja kertomuksen valmistelusta että toimeenpanosta.

Kaupungin poikkihallinnollinen hyvinvointiryhmä kokoaa yhteen eri palvelualueiden tietoja, seuraa toimeenpanoa ja koordinoi raportointia. Hyvinvointiryhmän tukena toimivat monialaiset hyvinvointiverkostot, joiden tehtävänä on toimeenpanna yhteistyötä vaativia tehtäviä sekä seurata ja raportoida hyvinvoinnin ja turvallisuuden tilasta ja suunnitelman etenemisestä hyvinvointiryhmälle.

Hyvinvointiryhmän tukena toimivat monialaiset hyvinvointiverkostot:

- kaupungin liikunnan edistäjät
- nuorten ohjaus- ja palveluverkosto
- arjen turvaajat

Verkostot kutsuvat tarvittaessa mukaan ulkopuolisia asiantuntijoita, kuten Keusote, vammaisneuvosto, eläkeläisneuvosto, nuorisovaltuusto, kolmas sektori tai yritys-edustajat.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnittelun sekä raportoinnin prosessi

Suunnitelman strateginen mittaristo:

HYTE-kerroin

HYTE-kerroin on terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa kunnille, eli rahallinen kannuste hyvin tehdystä ja tuloksekkaasta hyvinvointityöstä.

Sote-uudistuksen jälkeinen valtiosuus jaetaan kunnille ensimmäisen kerran vuoden 2023 alusta, joten jo vuonna 2022 tehtävä työ tulee vaikuttamaan rahoitukseen.

HYTE-tulos suhteutetaan muihin kuntiin. Oman kunnan HYTE-kerroin voi siis pudota hyvästä työstä huolimatta, jos muut kunnat tekevät työn vielä paremmin.

Lue lisää HYTE-kertoimesta THL:n sivuilta

HYTE-kerroin muodostuu prosessi- ja tulosindikaattoreista

”Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on?”

Prosessi-indikaattorit

- peruskoulut
- liikunta
- kuntajohto

”Mitä muutoksia asukkaiden terveydessä ja hyvinvoinnissa on tapahtunut kahden vuoden aikana?”

Tulosindikaattorit

- toimeentulotuki
- työkyvyttömyyseläke
- koettu terveys
- kaatumishoitojaksot
- koulupudokkaat
- ylipaino